

DR
Emil Holms Kanal 20
0999 København C.
Tlf. +45 35 20 30 40
lsrred@dr.dk

14. marts, 2021.

Klage over Danmarks Radio (DR), P1 Morgen, 12. marts, 2021, v. Jan Falkentoft, Ole Brink og Anders Nyholm.

Hermed ønsker jeg at klage over radioprogrammet, P1 Morgen, på DR, fredag, den 12. marts, kl. ca. 8.47 - 8.56 ved Jan Falkentoft og Ole Brink, redigeret af Anders Nyholm for ensidig og tendentiøs "journalistik" i oplagt strid med kravene til god presseskik.

Både i præsentationen af programmet på DRs webside og i selve programmet omtaler DR organisationen, Frihedsbevægelsens Fællesråd.

I DRs omtale af programmet på DR's webside:

<https://www.dr.dk/radio/p1/p1-morgen/p1-morgen-2021-03-12>

beskrives indholdet af de 3 timers morgenradio, ligesom programmet også kan høres i sin helhed her.

Selv om de tre timers morgenradio indeholder mange andre indslag, så er der, som det fremgår af beskrivelsen af programmet, kun 3 hovedindslag i P1 morgen den dag. Oplægget til det sidste af de tre nævnte hovedindslag lyder:

"Hvilke historiske referencer trækker Frihedsbevægelsens Fællesråd på, og hvorfor er det et problem?"

Allerede i omtalen af programmet fastslår DR således, at der skulle være et "problem" med den nævnte organisation.

På den baggrund samt med baggrund i god presseskik, måtte man derfor forvente, at DR gav organisationen lejlighed til at forholde sig til DRs påstand om problemer samt til at svare på spørgsmål i den anledning.

- Det gør DR imidlertid ikke !

I stedet vælger DR i selve indslaget at fremsætte yderligere en række påstande om organisationen og dens holdninger, der er uden noget belæg i organisations oplysninger om sig selv, f.eks. på organisationens webside: <https://www.fbf.one/> Således fremgår det allerede i indledningen til indslaget, at:

"De kalder sig for frihedskæmpere. De mener, at de kæmper for os alle.

De har stiftet Frihedsbevægelsens Fællesråd.

De kalder sig selv for en frihedsbevægelse for folket af folket.

De er imod vaccine, mod nedlukning, og Corona er ikke den store trussel, men det er regeringen derimod."

DR ikke fremlægger imidlertid absolut ingen dokumentation for deres påstande.

- DRs påstande forekommer derfor i bedste fald udokumenterede og i værste fald direkte usande.

Dertil kommer, at Selv om DR tydeligvis vælger at gøre organisationen til hovedperson i et af DRs tre (hoved)indslag den morgen, så undlader DR helt at lade organisationen komme til orde.

Da påstandene, som nævnt, strider med oplysningerne på organisationens webside: <https://www.fbf.one/>

forekommer det ellers oplagt, jvf. både almen god opførsel og reglerne om god presseskik, at DR i det mindste havde forsøgt at indhente organisationens kommentarer til DRs påstande, inden indlægget blev bragt.

Det lader imidlertid ikke til at være sket på trods af, at der på foreningens webside både opgives fem kontaktpersoner, og angives direkte kontaktmulighed til organisationen.

Dertil kommer, at DR forsøger at "frame" og indramme sin omtale af organisationen ved at bringe et 8 minutter langt interview om organisationen med "*Claus Bundgård Christensen (CBC)*", som DR vælger at præsentere, som "*...nazismeforsker og historiker ved Roskilde Universitet*".

Derefter lader DR CBC udtale sig uimodsagt om organisationen i den resterende taletid i indslaget, som DR afslutter med at gentage, at den omtalte person er: "*Nazismeforsker og lektor i historie på Roskilde Universitet*."

DR skaber dermed en direkte association mellem den omtalte organisation og nazisme igen helt uden, at give organisation nogen lejlighed til eller mulighed for at svare på eller blot nuancere DRs forsøg på rubricering af organisationen, som både usaglig og ekstremistisk.

På Frihedsbevægelsens Fællesråd webside, <https://www.fbf.one/> beskrives organisationens formål, og det fremgår bl.a., at organisationens formål især er at være ...samlende stemme for forskellige bevægelser, der alle arbejder for retten til at leve som frie mennesker og mere specifikt for at sikre de grundlovssikrede rettigheder vedr. personlig frihed, boligens og ejendomsrettens ukrænkelighed samt forsamlings- og ytringsfriheden.

Det fremgår yderligere, at foreningen arbejder for, at grundloven skal respekteres af kongehus, regering, statsadministration, region og kommune.

Det fremgår imidlertid INTET sted, at organisationen på nogen måde skulle være associeret til nazisme, ligesom det intet sted fremgår, at organisationen skulle være...: "*...imod vaccine, mod nedlukning, og Corona er ikke den store trussel, men det er regeringen derimod*.", som DR ellers påstår om foreningen i sin indledning til indslaget.

DRs påstande om samt fremstilling af organisationen er således både udokumenterede og i strid med foreningens egne oplysninger.

På den baggrund forekommer det både oplagt, naturligt, journalistisk påkrævet, jvf. bl.a. Vejledningen om god presseskik, at lade organisationen komme til orde i forbindelse med DRs omtale af denne.

Da foreningen samtidigt opgiver kontaktmuligheder på deres webside, er det svært at forstå, at DR P1 alligevel fuldstændigt undlader at lade foreningen komme til orde i indslaget.

På den baggrund finder jeg, at både DRs indslag og omtalen af dette på DRs webside på en række punkter strider groft imod god presseskik.

Det fremgår eksempelvis af Vejledende regler for god presseskik, A om "Korrekte meddelelser", at:

1. *"Det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte."*
I ovennævnte indslag lader DR imidlertid hverken til at have kontrolleret egne påstande eller til at have kontaktet organisationen for en udtalelse og for at få verificeret sandhedsværdien af DRs påstande, inden indslaget blev bragt.
DRs påstande om, at Frihedsbevægelsens Fællesråd... *"...er imod vaccine, mod nedlukning, og Corona er ikke den store trussel, men det er regeringen derimod."*
savner således både kilder og dokumentation, ligesom DR tilsyneladende end ikke har forsøgt at kontakte organisationen for at få be- eller afkræftet eller blot kommenteret påstandene.

Det ser ud til at være i strid med de presseetiske regler.

- Anser DR, at DR har overholdt de presseetiske regler på dette punkt?

2. *"Kritik bør udvises over for nyhedskilderne, i særdeleshed når disses udsagn kan være farvet af personlig interesse eller skadevoldende hensigt."*

Da DR intet sted i indslaget angiver nogen form for kilde til de fremsatte påstande, og da disse samtidigt strider direkte imod foreningens egne oplysninger, må det antages, at kilden til påstandene alene er DR selv.

Dermed ser det ud til, at nyhedsværtens og/eller redaktørens egne, personlige opfattelse og synspunkter er den eneste "kilde" til de fremsatte påstande.

De fremsatte udsagn lader således til at være præget af personlige interesser eller tilmed af skadevoldende hensigt.

Det forekommer at være i strid med de presseetiske regler.

- Anser DR, at DR har overholdt de presseetiske regler på dette punkt?

3. *"Oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende. Forelæggelse bør ske således, at der gives den adspurgte rimelig tid til at svare."*

I det nævnte indslag hævder DR bl.a., at Frihedsbevægelsens Fællesråd...

"...er imod vaccine, mod nedlukning, og Corona er ikke den store trussel, men det er regeringen derimod."

Da disse påstande fremsættes helt uden referencer og dokumentation, kan de både være direkte forkerte og ikke mindst være skadelige, krænkende og agtelsesforringende for organisationen.

Det burde derfor være oplagt, at DR på baggrund af de presseetiske regler er forpligtet til at sikre forelæggelse af de nævnte påstande for organisationen, ligesom det burde sikres, at der gives rimelig tid til at svare, inden indslaget bringes.

Af DRs indslag fremgår der imidlertid intet om, at DR har forsøgt at kontakte organisationen, ligesom organisations eventuelle reaktioner på DRs påstande heller ikke fremgår.

Det ser også ud til at være i strid med de presseetiske regler.

- Anser DR, at DR har overholdt de presseetiske regler på dette punkt?

4. *"Angreb og svar bør, hvor det er rimeligt, bringes i sammenhæng og på samme måde. Dette gælder i særlig grad i krænkende eller skadelige udsagn."*

Som anført ovenfor lader der imidlertid alene til at være tale om DRs egne, udokumenterede, potentielt skadelige påstande.

I hvert fald undlader DR helt at bringe organisationens reaktioner på DRs påstande i forbindelse med indslaget.

Det ser ud til at være i strid med de presseetiske regler.

- Anser DR, at DR har overholdt de presseetiske regler på dette punkt?

5. *"Det skal gøres klart, hvad der er faktiske oplysninger og, hvad der er kommentarer."*

Som dokumenteret ovenfor, så undlader DR fuldstændigt at bringe selv den ringeste antydning af kilder til eller dokumentation for de fremsatte påstande om, at...:

"De (Frihedsbevægelsens Fællesråd) kalder sig for frihedskæmpere.

De mener, at de kæmper for os alle.

De har stiftet Frihedsbevægelsens Fællesråd.

De kalder sig selv for en frihedsbevægelse for folket af folket.

De er imod vaccine, mod nedlukning, og Corona er ikke den store trussel, men det er regeringen derimod."

Da oplysningerne strider med foreningens egne oplysninger om sig selv på deres webside og samtidigt åbenlyst kan være stærkt skadelige for foreningen, fremstår DRs indslag om Frihedsbevægelsens Fællesråd i værste fald som aktiv vildledning og i bedste fald som viderebringelse af udokumenterede påstande om andre uden at præcisere, hvad der er faktiske oplysninger (om nogle) og, hvad der er journalisterne og redaktørens egne holdninger og kommentarer.

Begge dele ser ud til at være i strid med de presseetiske regler.

- Anser DR, at DR har overholdt de presseetiske regler på dette punkt?

Både i omtalen af og i selve indslaget fremsætter DR en række fejlagtige og skadelige påstande om organisationen.

Dertil kommer, at DR i indslaget dæmoniserer organisationen og klassificerer den som ekstremistisk uden, at give organisationen mulighed for at komme til genmæle.

På den baggrund vil jeg bede DR tage stilling til, om DR har overtrådt god presseskik, i forbindelse med ovennævnte indslag om Frihedsbevægelsens Fællesråd, i DR P!, den 12. marts, 2021.

- I bekræftende fald vil jeg bede DR om at sikre, at DR snarest bringer en korrektion. Derudover vil jeg i givet fald bede DR om at sikre, at det omtalte indslag fjernes i sin helhed fra DRs webside.

For enkelhedens skyld og for at lette overblikket har jeg nedenfor gengivet hele præsentationen af indslaget fra DRs webside, ligesom jeg har transkriberet indslaget i sin helhed efter bedste evne.

Derudover vedlægger jeg en lydfil af indslaget som mp3 fil.

Hvis De har spørgsmål, er De selvfølgelig meget velkommen til at maile eller ringe... Jeg ser frem til at høre fra Dem.

Venlig hilsen

Christian Almer

Tlf: 56-95 12 21

post@friluftsun.dk

Bilag nedenunder:

1. Screenshot fra DRP1morgens webside med DRs omtale af indslaget, 12. marts, '21.
2. Link til DRs podcast fra DRP1morgen , 12. marts, '21.
3. Link til mp3-lydfil af selv indslaget.
4. Transkription af hele indslaget.

1. Omtale af P1 morgen, 12. marts, 2021 på DRs webside:

<https://www.dr.dk/radio/p1/p1-morgen/p1-morgen-2021-03-12/>

Som det fremgår, så er indslaget om Frihedsbevægelsens Fællesråd et af tre hovedpunkter i omtalen af programmet, der er gengivet nedenfor:

<https://www.dr.dk/radio/p1/p1-morgen/p1-morgen-2021-03-12>

OM DENNE UDSEENDELSE

INDHOLD

Hvad kommer pausen med AstraZeneca-vaccinen til at betyde for tilliden og vaccineskepsis i Europa?

Hvad vil sagen om dårligt håndterede krænkelsessager i Radikale Venstre komme til at betyde for Sofie Carsten Nielsen?

Hvilke historiske referencer trækker Frihedsbevægelsens Fællesråd på, og hvorfor er det et problem?

Værter: Jan Falkentoft og Ole Brink. Anders Nyholm redigerer.

www.dr.dk/p1morgen

2. Indslag, P1 morgen, 12. marts, 2021 i sin helhed:

<https://www.dr.dk/radio/p1/p1-morgen/p1-morgen-2021-03-12/>

I indslaget er det fra ca: 2:41 - 2:50:

3. Selve indslaget, P1 morgen, 12. marts, 2021, kl. 08.47 - 08.56:

http://friluftsun.dk/DRfrihedsraad/P1morgen_12_3_21_9_47_9_56.mp4

Transkription af DRs indslag i P1 Morgen, fredag, den 12. marts, kl. ca. 8.47 - 8.56 ved Jan Falkentoft og Ole Brink, redigeret af Anders Nyholm.

"De kalder sig for frihedskæmpere. De mener, at de kæmper for os alle.
De har stiftet Frihedsbevægelsens Fællesråd.
De kalder sig selv for en frihedsbevægelse for folket af folket.
De er imod vaccine, mod nedlukning, og Corona er ikke den store trussel, men det er regeringen derimod.
God morgen Claus Bundgård Christensen (CBC).
Du er nazismeforsker og historiker ved Roskilde Universitet.

P1:
Arrangørerne bag den demonstration - den genåbningsfest, der skulle have fundet sted i i går i København, som blev aflyst pga. vejret, de kalder sig eller den kalder sig Frihedsbevægelsens Fællesråd. Du er historiker.
Fortæl os lige, hvad det er for nogle historiske referencer, som det navn trækker på?

CBC:
Jamen, det, de laver en historisk reference til, det er Frihedsrådet under besættelsen, som var det øverste råd for den danske frihedskamp, kan man sige, og som fik en meget fremtrædende plads i de sidste år af krigen. Så det er et...øhhh... Det er simpelthen en..., øhhh... De laver simpelt hen en meget direkte forbindelse til frihedskampen 1940-45 med det her navn.

P1:
Man kan vel blive enige om, at frihedskampen, frihedskæmperne og frihedsbevægelsen, det er noget, vi anser for som meget positivt, selv her 80 efter, så man går vel ind lidt og nasser på alt det goodwill, der er på det navn?

CBC:
Jeg ved ikke, om man nasser på det, men det er da klart, at det er ikke noget tilfælde. Der er rigtigt mange, der gerne vil forbindes med frihedstanken og kalder sig selv frihedskæmpere i alle mulige politiske sammenhænge, og det er jo det her med, at vi bruger jo historien, og vi bruger i særdeleshed besættelsen, som jo er den periode, som faktisk er den periode, som interesserer danskerne allermost i vores nærmeste forhistorie, så det er sådan en politisk kampplads. Vi bruger besættelsen til at fremstille os selv i et positivt lys, og vi bruger besættelsen til, at slå hinanden oven i hovederne med i politiske debatter, så der er sådan set ikke noget usædvanligt ved det, de gør.

P1:
Men giver det mening at tale om lighedstegn mellem de her nye frihedskæmpere og så dem fra 2. verdenskrig, som du har forsket i?

CBC:
Jeg talte med en kollega i går, der bemærkede, om det også var sådan, at frihedskæmperne under 2. verdenskrig, de gik hjem, når vejret blev dårligt, for det var jo det, der skete med demonstrationen i går, og selvfølgelig er jeg godt klar over, at der var nogle særlige omstændigheder, der gjorde, at de ikke kunne afholde arrangementet pga. blæsevejr osv., men det er alligevel meget godt set, forstået på den måde, at der er naturligvis enorm forskel.

Altså man indstillede jo ikke en sabotageaktion, fordi der var noget regn og rusk, vel?

Og det er klart, at frihedskæmperne under 2. verdenskrig, løb jo en helt anden risiko end de her mennesker, altså de kunne ende i koncentrationslejre i værste tilfælde, så kunne blive bundet fast til en pæl og skudt, så det er klart, at der er en meget stor forskel, men vi bruger bare meget modstandskampen til at fremstille os selv i et positivt lys, og det er det, vi ser med den her gruppe.

P1:

Men er det problematisk, altså at gøre det?

CBC:

Ja. Man jo sige, at det er sådan med historien og specielt med besættelsestiden, som faktisk venstre- og højrefløjene bruger meget, og det har de gjort siden maj 1945, og vi gør det tilsyneladende nærmest i et stigende omfang, og det har jo selvfølgelig også noget at gøre med, at periode bliver delvist historiseret. Dem, der har været med under besættelsen, de er mere eller mindre døde i dag, og de markerer sig i hvert fald ikke rigtigt i den offentlige debat længere.

Og det gør jo også, at der i højere grad bliver frit slag i bolledejen, er jeg lige ved at sige. Altså at de påstande og de forbindelser, man bruger til besættelsen, de kan blive vildere og vildere.

Og det, som den her konkrete gruppe trækker meget, kan man se, det er fascisme- eller nazi-kortet.

De påstår, at de her restriktioner og den her regulering er en form for fascisme.

Jeg så et billede forleden, at der var en af dem, der havde en tavle eller en plakat, hvor der stod, at mundbind er lig med fascisme.

Og det har selvfølgelig ikke noget med fascisme at gøre.

Det er jo ret beset noget sludder.

Det man kan sige, det er, at når vi bruger hele tiden fascisme og nazisme, der mener jeg godt, at der kan være en fare. Det er også, at vi er med til at udhule begrebet, for hvad gør vi? Altså vi tømmer det for indhold, om jeg så må sige.

Og hvis vi pludselig står overfor noget, der rent faktisk minder om eller ligner fascisme eller nazisme, så har vi ikke rigtigt et sprog for det.

På den måde mener jeg selvfølgelig, at der er nogle problemer i det at bruge det sådan fuldstændigt frit og helt uden hensyn også til den historiske kontekst, det rent faktisk foregik i og, hvad det rent faktisk var udtryk for.

P1:

Så hver gang nogen trækker fascismekortet om stort set hvad som helst, så foregår der en devaluering af begreberne, men du siger, at man også kan høre krigsretorik, som trækker tråde til besættelsestiden hos statsminister Mette Frederiksen. Hvordan det?

CBC:

Ja. Det kan man. Som besættelsestidshistoriker, så var det meget fascinerende at følge hele den her pandemi.

Altså jeg har jo personligt forsket meget omkring det her med reguleringen under besættelsestiden og efterkrigstiden, altså hvordan samfundet coper med sådan en krisesituation, og der kan man se en masse paralleller, også sådan rent udviklingsmæssigt over tid, altså konkret med Mette Frederiksen, da hun holder det berømte pressemøde her for et års tid siden.

Da begynder hun f.eks. at tale om samfundssind, og det samme gør Thorvald Stauning, da han går i radioen i September 1939 og taler til danskerne, fordi den krig, der skulle blive den anden verdenskrig, var brudt ud, og der kan man se en række paralleller, men man kan også se det på den måde, at staten griber det an på, altså især i starten, hvor man gør det hed med at overholde de her reguleringer, acceptere dem osv. Man gør det til et moralsk, man gør det til et nationalt, man gør det til et socialt og samfundsmæssigt anliggende, altså noget, der angår os alle. Der sker også en udskamning meget hurtigt i en sammenhæng mellem presse og staten i forhold til dem, der træder ved siden af.

Vi kan måske huske hamstrerne fra marts sidste år. Altså. Det havde man også under 2. verdenskrig. Den hang, da hamstrede folk kakaobønner og kaffe og sukker, som var en meget vigtig del af husholdningen den gang, men her i år 2019, da var vores største frygt åbenbart at mangle toiletpapir, og der sker meget hurtigt en udskamning af de her mennesker, der har fyldt traileren med toiletpapir. Det samme så man også under besættelsen og 2. verdenskrig, at der sker en udskamning af hamstrerne, ikke?

P1:

Jeg skal lige nå at spørge dig her til sidst, Claus Bundgård Christensen. Vores tid, den løber, men det er vel ikke så mærkeligt, at man trækker på retorikken fra besættelsestiden, for på en måde minder det her jo om en besættelse, det er bare ikke soldater med våben men en virus, der er på spil.

CBC:

Nej. Det er virus og ikke bomber, ikke?

Nej. Det er meget forståeligt, og det gør vi alle sammen, og jeg synes heller, at der er noget galt i at bruge besættelsen. Vi må også gerne bruge historien. Det er ikke noget, faghistorikere har patent på.

Vi bruger hele tiden historien, fordi den er relevant for os. Det er også derfor, vi forsker i historie, så jeg synes også, at det er helt fint, at vi gør det, og det er for så vidt også rigtigt, at man sige, at den har pandemi er den største krise, som det danske samfund har stået i siden den anden verdenskrig, så på den måde er det da meget forståeligt, at folk ser nogle paralleller til besættelsen, og det kunne vi jo også se her under fejringen, den 4. maj sidste år, at der var en massiv opbakning til det, altså i nyere tid har der næsten ikke været så mange mennesker, som har stillet lys i vinduet, den 4. maj om aftenen - altså for at fejre befrielsen, og skal vi ikke gætte på, at det havde noget med coronasituationen at gøre? Jo, det har det nok, ikke?

Og man kan se andre tiltag. Man havde en overgang det her med fællessang osv., ikke, som folk også lavede paralleller til de her alsangstævner under besættelsen, som de lod sig inspirere af, så vi bruger hele tiden historien på godt og ondt, og nogle gange er det vildere end andre, men det er noget, vi alle sammen gør.

P1:

Tak for det, Claus Bundgård Christensen.

Nazismeforsker og lektor i historie på Roskilde Universitet. ”